

UCHWAŁA NR XXI/138/2021
RADY GMINY BRZOSIE

z dnia 10 marca 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713, poz. 1378), art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218, poz. 956) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzozie.

§ 3. Uchwala wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Brzozie
Maria Florkewicz
Maria Florkewicz

UZASADNIENIE

I. Przedmiot regulacji.

Przedmiotem regulacji jest uchwalenie gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021 – 2025.

II. Omówienie podstawy prawnej:

1. Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713, poz. 1378.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowanie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

2. Zgodnie z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 9 cytowanego artykułu (przepis ten mówi, że kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej) opracowuje i kieruje do wdrożenia programy pomocy społecznej.

3. Art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218, poz. 956) wskazuje, że do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. Uzasadnienie merytoryczne.

Przedstawiony w projekcie niniejszej uchwały Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 zakłada działania profilaktyczne, ochronne i doskonalące dotychczasowe działania jednostek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Nadrzędnym celem Programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny, w szczególności ochrona osób niesamodzielnych, w tym dzieci przed przemocą w rodzinie. Aby ten cel osiągnąć konieczne są interdyscyplinarne działania służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie. Zapewnić to mają działania zaplanowane w niniejszym Programie. Działania te mogą przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy i wzrostu poczucia bezpieczeństwa w rodzinach.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

IV. Ocena skutków realizacji.

Źródłem finansowania zadań Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 są środki własne gminy na realizację przeciwdziałania przemocy oraz środki ze źródeł zewnętrznych.

Załącznik
do Uchwały Nr / XXI/138 /2021
Rady Gminy Brzozie
z dnia 10 marca 2021 r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021–2025**

Brzozie, 10 marzec 2021 r.

Rozdział I

Podstawa prawna

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Brzozie ma charakter długofalowy. Działania programu obejmują lata 2021–2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy są następujące akty prawne: ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, poz. 956), ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.).

Rozdział II

Informacje ogólne

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Polityka państwa wspiera działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy. Efektem tych działań jest powstawanie gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2016 - 2020. Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218, 956). Ustawa ta została uchwalona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. W ten sposób zrobiony został pierwszy krok ku podniesieniu świadomości społecznej w zakresie zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie. Nadano działaniom z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie ramy prawne, podnosząc tym samym rangę zadań realizowanych przez instytucje rządowe, samorządowe i pozarządowe. Gminny program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (nauczyciele, pedagodzy, psychologzy, pracownicy socjalni, funkcjonariusze policji, pracownicy służby zdrowia, organizacji pozarządowych)

2. Zjawisko przemocy w rodzinie.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 218, 956) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub

zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Rozdział III

Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Brzozie

1. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy jest traktowana, jako sprawa wstydliva, drażliwa i skrywana w czterech ścianach domu.

1) Informacje na temat ilości bezrobotnych w Gminie Brzozie w latach 2018 – 2019 .

Rok	Liczba mieszkańców Gminy Brzozie	Liczba osób bezrobotnych ogółem w Gminie Brzozie	Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku	Liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku
2018	3863	111	22	89
2019	3887	88	17	71

Na dzień 31.12.2020 r. Gmina Brzozie liczyła 3870 mieszkańców. Z analizy powyższych danych wynika, że liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w 2019 r. wynosiła 88 z czego zaledwie 17 osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych, to niecałe 19,3 % ogółu bezrobotnych w Gminie Brzozie które pobierają zasiłek dla bezrobotnych.

2) Ilość prowadzonych spraw przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rok	Liczba posiedzeń Zespołu (grup roboczych)	Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty	Liczba Zakończonych procedur Niebieskiej Karty	Skierowanie sprawy do Prokuratury Rejonowej w Brodnicy
2018	31	8	7	1
2019	30	7	6	0
2020	45	9	8	0

Źródło: Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w Gminie Brzozie.

W latach 2018-2020 zauważamy wzrost liczby spraw kierowanych do Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2020 przeprowadzonych zostało 41 interwencji domowych. W okresie

tym założono 9 Niebieskich Kart. Dla porównania w 2018r. założono 8, a w 2019r. - 7 - takich Kart.

Rozdział IV

Założenie, cele i metody realizacji Programu

1. Podstawowymi założeniami programu jest:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

2. Cele główne i szczegółowe programu.

cele programu	
cele główne	cele szczegółowe
1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy	1) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy, 2) propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, 3) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promującego zachowania nieagresywne, 4) dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków
2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	1) izolowanie sprawców od ofiar, 2) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych, 3) przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkohol, stosującymi przemoc, 4) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Brodnicy o obowiązek leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu
3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie	1) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalnych ośrodkach wsparcia, 2) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy, 3) rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia

Rozdział V

Harmonogram Realizacji Działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Orzaz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Brzoziu na rok 2021.

L.p	Działanie	Zadanie	Termin realizacji	Źródło finansowania	Realizator
1	diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie	1) zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów i form przemocy	na bieżąco	GOPS	Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Powiatowa Policji, GOPS, placówki oświatowe, Prokuratura, Sąd, schronisko – „Caritas”, GKRPA
		2) przygotowanie raportów na temat skali problemów przemocy	2021	GOPS	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS
		3) monitorowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz udzielanie pomocy	na bieżąco	GOPS	Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Policja, GOPS, placówki służby zdrowia,
2	podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie	1) prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych (ulotki, broszury, prasa,) na temat zjawiska przemocy i możliwości jej przeciwdziałania	2021	GOPS,	placówki oświatowe, GOPS, ZI, GKRPA
		2) rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych o przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania(ulotki, broszury, plakaty)	2021	GOPS	placówki oświatowe, GOPS, ZI, GKRPA
		3) przygotowanie materiałów informacyjnych dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz stosujących przemoc zawierających informacje o możliwej do uzyskania pomocy	2021	GOPS	GOPS, ZI, GKRPA
3	zwiększenie	1) realizacja programów	2021	GOPS	placówki oświatowe,

	dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych	adresowanych do dzieci, młodzieży i nauczycieli dotyczących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • konstruktywnej komunikacji • porozumiewania bez przemocy • modyfikowania agresywnych zachowań, mediacje, i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez przemocy 			GOPS, GKRPA
		2) realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwój umiejętności wychowawczych rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem wychowywania bez przemocy(warsztaty umiejętności wychowawczych, szkoły dla rodziców)	2021	GOPS	placówki oświatowe, GOPS
4	zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	1) szkolenia grup zawodowych z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla potrzeb współpracy w grupach roboczych	2021	Urząd Gminy, GOPS	GOPS, Policja, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, „Caritas”, kuratorzy
		2) szkolenie dot. problemu przemocy dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	co rocznie	Urząd Gminy GOPS	GOPS, Policja, GKRPA, ZI, kuratorzy, placówki oświatowe, „Caritas”
5	Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy	1) realizacja procedury „Niebieskiej Karty”	na bieżąco	Urząd Gminy GOPS	GOPS, GKRPA, Policja, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia
		2) realizacja dla osób doznających przemocy pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej i socjalnej (pomoc indywidualna i grupowa)	na bieżąco	GOPS	porozumienie UG z Ośrodkiem Terapii i Rozwoju Osobistego w Brodnicy
		3) kierowanie do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	co rocznie	GOPS, Urząd Gminy, PCPR	GOPS, Policja, ZI, Sąd, kuratorzy, Prokuratura, PCPR

Rozdział VI

Monitoring i finansowanie Programu

1. Monitorowanie realizacji Programu. W celu zapewnienia prawidłowego wykonywania programu prowadzony będzie systematyczny monitoring określonych przez program działań. Poprzez monitoring możliwe będzie obserwowanie poszczególnych działań, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację programu oraz zgodność założonych celów z osiąganymi efektami.

2. Finansowanie Programu. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą ze środków własnych ujętych w budżecie Gminy Brzozie oraz ze źródeł zewnętrznych.

Przewodnicząca
Rady Gminy Brzozie
Maria Florkiewicz
Maria Florkiewicz